

Guía Docente						
Datos Identificativos				2023/24		
Asignatura (*)	Historia da Construcción e Patrimonio Arquitectónico Galego		Código	670G01136		
Titulación	Grao en Arquitectura Técnica					
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5		
Idioma						
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Construccións e Estruturas Arquitectónicas, Civís e Aeronáuticas					
Coordinación	Iglesias Maceiras, Álvaro José	Correo electrónico	alvaro.iglesias@udc.es			
Profesorado	Iglesias Maceiras, Álvaro José	Correo electrónico	alvaro.iglesias@udc.es			
Web						
Descripción xeral	<p>O obxectivo principal de esta asignatura é fomentar o interese polos estudos que permitan mellorar o estado de conservación e protexer o noso Patrimonio Histórico Cultural de Galicia, e en especial o construído e o arquitectónico.</p> <p>A conservación dos Bens Culturais, e en particular, do Patrimonio Arquitectónico, require actuacións integradas de equipas multidisciplinares, e exixe un coñecemento científico, profundo e especializado en diversos campos.</p> <p>Por tanto,</p> <ul style="list-style-type: none">- Fomentar o interese polos estudos que permitan coñecer os tratamentos, técnicas de intervención, restauración e reabilitación do noso Patrimonio Histórico Construído, en especial o arquitectónico.- Adquirir unha visión actualizada das interaccións do entorno medioambiental no que se atopan os monumentos de interese histórico-artístico.- Avaliar e debater sobre conceitos relacionados coa protección e conservación das obras inmuebles de interese histórico-artístico.- Desenvolver as capacidades de análise e síntese, traballo en grupo, crítica, autoevaluación e debate.					

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A49	A2.3 Coñecemento da evolución histórica das técnicas e elementos construtivos e os sistemas estruturais que deron orixe ás formas estilísticas.
A54	A2.8 Aptitude para intervir na rehabilitación de edificios e na restauración e conservación do patrimonio construído.
B31	B1 Que os estudantes demostrasen posuér e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
B32	B2 Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
B33	B3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B34	B4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
B35	B5 Que os estudantes desenvolvesen aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.
C7	Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C9	Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumplirlos.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
A2.3 Coñecemento da evolución histórica das técnicas e elementos construtivos e os sistemas estruturais que deron orixe ás formas estilísticas.	A49 A54	B31 B32	C1 C3
A2.8 Aptitude para intervir na rehabilitación de edificios e na restauración e conservación do patrimonio construído.		B33 B34 B35	C4 C5 C6 C7 C8 C9
B1 Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.	A49 A54	B31 B32	C1 C3
B2 Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.		B33 B34 B35	C4 C5 C6 C7 C8 C9
B3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
B4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.			
B5 Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			
C3 Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			
C4 Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.			
C5 Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.			
C6 Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.			
C7 Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.			
C8 Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			

Contidos

Temas	Subtemas

0. O ARQUITECTO TÉCNICO/ENXEÑEIRO DE EDIFICACIÓN ANTE O O PATRIMONIO CULTURAL ARQUITECTÓNICO.	0.1. O Arquitecto técnico/Enxeñeiro de Edificación diante do Patrimonio Cultural. 0.2. O Arquitecto técnico/Enxeñeiro de Edificación e a Arqueoloxía da arquitectura. 0.3. Sensibilización actual cara as construcións do patrimonio arquitectónico. 0.4. A rehabilitación e a restauración. 0.5. Lexislación e estímulos oficiais na actualidade.
1. A ORIXE DAS FORMAS CONSTRUCTIVAS.	1.1. História e cronoloxía. Os grandes períodos históricos. 1.2. As primeiras manifestacións da construcción. 1.3. A evolución no uso dos materiais. 1.4. Técnica e tecnoloxía. Os sistemas constructivos.
2. PRIMEIRAS MANIFESTACIÓN CONSTRUCTIVAS.	2.1. A Prehistoria e as grandes construcións funerarias. O Megalitismo Atlántico. 2.2. A Protohistória e a construcción castreña do Noroeste Peninsular. 2.3. Exemplos en Galicia.
3. A CONSTRUCCIÓN ROMANA.	3.1. Materiais, técnicas e solucións constructivas. 3.2. Tipoloxías arquitectónicas e constructivas. 3.3. A heranza romana e a sua diversidade. 3.4. Exemplos en Galicia.
4. A ARQUITECTURA PALEOCRISTIANA.	4.1. Antecedentes e materiais de construcción. 4.2. A basílica paleocristiana. 4.3. Exemplos en Galicia.
5. A ARQUITECTURA PRERROMÁNICA.	5.1. Antecedentes e materiais de construcción. 5.2. Arquitectura sueva, Visigoda y Mozárabe. 5.3. Prerrománico asturiano en Galicia. 5.4. Exemplos en Galicia.
6. A ARQUITECTURA ROMÁNICA.	6.1. Materiais e sistemas constructivos. 6.2. Evolución estructural. O arco e a Bóveda. 6.3. Análise de tipoloxías edificatorias e constructivas. 6.4. Arquitectura relixiosa, civil e militar. 6.5. Exemplos en Galicia.
7. A ARQUITECTURA GÓTICA.	7.1. Materiais e sistemas constructivos. 7.2. Novos conceitos estructurais. A Bóveda de crucería. 7.3. Análise de tipoloxías edificatorias e constructivas. 7.4. Arquitectura relixiosa. 7.5. Exemplos en Galicia.
8. ENTRE O RENACEMENTO E A REVOLUCIÓN INDUSTRIAL.	8.1. Novos conceitos de Arquitectura: Renacemento, Barroco e Neoclásico. 8.2. Materiais e solucións constructivas. Primeiros tratados de construcción. 8.3. Análise de tipoloxías edificatorias e constructivas. A Cúpula. 8.4. Evolución do conceito de cidade. O urbanismo. 8.5. Maestros do Barroco Galego. Domingo de Andrade. 8.6. Enxeñeiros militares. 8.7. Exemplos en Galicia.

9. ARQUITECTURA CONTEMPORÁNEA.	9.1. Arquitectura Neoclásica. Arquitectura Ecléctica. 9.2. Arquitectura do ferro. Arquitectura india. 9.3. O Rexionalismo. 9.4. O Art Nouveau. 9.5. O Art Decó. 9.6. As primeiras vanguardias. 9.7. O Movimento Moderno. O Racionalismo. 9.8. Novas tipoloxías edificatorias e constructivas. 9.9. Exemplos en Galicia.
--------------------------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	20	0	20
Proba obxectiva	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	5.5	0	5.5
Sesión maxistral	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	43	43	86
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Os alumnos realizarán, durante o curso, exercicios propostos en clase, que deberán solucionar individualmente e presentar para a sua evaluación posterior. É obligatorio realizar estos trabajos según as normas de presentación e entrega que serán facilitadas nas clases e que estarán expostas no Campus Virtual.
Proba obxectiva	Realizaranxe unha primeira proba objetiva á finalización da exposición da materia, que será a de primeira oportunidade. os alumnos que suspendan esta primeira proba poderán presentarse a proba de segunda oportunidade. O acceso a estas probas será exclusivamente para os alumnos que asistiran co mo mínimo a o 80% das clases (tanto expositivas como interactivas) e que superaran, con nota mínima de aprobado a totalidade dos traballos tutelados propostos.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada col uso de medios audiovisuais , con a introducción de algunas preguntas dirixidas a os estudiantes (que deberán ter unha actitude proactiva nas clases), con a finalidad de transmitir os coñecementos necesarios e facilitar o aprendizaxe. A asistencia e a participación nestas sesions será valorada favorablemente para as califiacíoes de todas as probas. De feito, é obligatoria a asistencia do alumno como mínimo a o 80% das clases (tanto expositivas como interactivas).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Tratase do tempo que o profesor reserva para atender e resolver dúbidas do alumnado en relación co a materia. Actividade académica desenvolvida por o profesorado, de forma individual o en pequenos grupos, que ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudio e/ou temas vinculados co a materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente no aula e nos momentos que o profesor ten asignados a tutorías no despacho) o de forma non presencial (a través de correo electrónico o do campus virtual).
Sesión maxistral	
Proba obxectiva	

Avaliación				
Metodoloxías	Competencias	Descripción		Cualificación
Traballos tutelados	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	Os alumnos realizarán, durante o curso, exercicios propostos en clase, que deberán solucionar individualmente e presentar para a sua evaluación posterior. Non se calificará ningún trabalho que non cumpla as Normas de entrega das Prácticas, facilitadas no Campus Virtual. Ademáis valorarase a presentación e formato dos traballos, así como os contenidos.		30
Sesión maxistral	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	Valorarase a intervención proactiva do alumno nas clases, tendose en conta a exposición oral de traballos, a participación en debates, etc.		10
Proba obxectiva	A49 A54 B31 B32 B33 B34 B35 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	Da materia do programa se realizaran as correspondentes probas obxectivas de conxunto (de primeira e segunda oportunidades) a finalización do curso. Podréan acceder as probas todos aqueles alumnos que superen o 100% dos trabajos tutelados (prácticas) e que asistiran a lo menos o 80% das clases expositivas e interactivas. O contenido das probas será teórico e práctico, e para a sua evaluación terase en conta a presentación, orden, claridad na exposición das materias e a correcta exposición dos aspectos técnicos requeridos na proba.		60

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- BENEDICTO SALAS, Roberto (2010). Introducción a la construcción megalítica. Zaragoza: Mira- BORES GAMUNDI, Fernando (Coord.) (2000). Casas de Indianos. Xunta de Galicia. Santiago de Compostela: Secretaría Xeral para as Relacións coas Comunidades Galegas- CAAMAÑO SUÁREZ, Manuel (2000). Las Construcciones de la Arquitectura Popular. Patrimonio etnográfico de Galicia. A Coruña: Editorial Hércules- CAAMAÑO SUÁREZ, Manuel (2003). As constrúccions da arquitectura popular. Patrimonio etnográfico de Galicia. A Coruña: Ed. Consello Galego de Colexios de Aparelladores e Arquitectos Técnicos,- CASELLA, Gabriella (2003). Gramáticas de pedra. Levantamento de tipologías de construçao murária. Porto (Portugal): Ed. Centro Regional de Artes Tradicionais- CASTRO VILLALBA, Antonio (1999). Historia de la construcción arquitectónica. Barcelona: UPC Universidad Politécnica de Cataluña,- CHOISY, Auguste (1999). El arte de construir en Roma. Madrid: Instituto Juan de Herrera- CÓIAS, Vítor (2007). Reabilitação Estructural de Edifícios Antigos. Ed. Argumentum- GECORPA (Grémio das Empresas de Conservaçao e Restauro do Patrimonio Arquitectónico)- ESCRIG, Félix (1997). Las grandes estructuras de los edificios históricos de la Antigüedad hasta el Gótico. Sevilla: Instituto universitario de Ciencias de la Construcción- GÓMEZ, Rafael (2006). Los constructores en la España Medieval. Sevilla: Universidad de Sevilla- MAGRO MORO, Julián V. (1999). La construcción en la Baja Edad Media. Valencia: UPV Universidad Politécnica de Valencia- MARÍN SÁNCHEZ, Rafael (2000). La construcción griega y romana. Valencia: UPV Universidad Politécnica de Valencia,- SERRA HAMILTON, Alberto (1997). érminos ilustrados de arquitectura, construcción y otras artes y oficios. Madrid: Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de Madrid- SORALUCE BLOND, José Ramón (2008). Historia de la arquitectura restaurada: de la antigüedad al renacimiento. A Coruña: Universidade da Coruña, Servizo de publicacións- SORALUCE BLOND, José Ramón (2010). Historia de la arquitectura restaurada: del renacimiento al Movimiento Moderno. A Coruña: Universidade da Coruña, Servizo de publicacións- TAÍN GUZMÁN, Miguel (1997). Los arquitectos y la contratación de obra arquitectónica en la Galicia barroca, 1670-1700. A Coruña: Ediciós do Castro- TORRES BÚA, Manuel (2007). A arquitectura en Galiza. Aproximación á realidade arquitectónica xeral da Galiza dende a Prehistoria ata os nosos días. Vigo: Edicións Nigra Trema- UBEDA DE MINGO, Pascual (1988). Arqueología urbana. Análisis de la construcción 1750-1936. Madrid: Escuela de la Edificación- VIDAL ROMANÍ, Juan Ramón (1991). Paisaxes de Galicia.. Santiago de Compostela: Ed. Xunta de Galicia- Consellería de Ordenación do Territorio e Obras Públicas
Bibliografía complementaria	

Recomendacións	
Materias que se recomienda ter cursado previamente	
Construcción V/670G01126	
Construcción III/670G01122	
Construcción IV/670G01125	
Construcción II/670G01115	
Materiais de Construcción III/670G01118	
Materiais de Construcción I/670G01105	
Construcción I/670G01106	
Materiais de Construcción II/670G01113	
Xeometría Descriptiva e da Representación/670G01102	
Expresión Gráfica Arquitectónica I/670G01103	
Materias que se recomienda cursar simultaneamente	

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías